

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Dominica Quinta Post Pentecosten. Si offers munus tuum ad Altare, & recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversus te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

DOMINICA QUINTA POST PENTECOSTEN.

Si offers munus tuum ad Altare, & recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversus te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo. S. Matth. cap. 5.

ARGUMENTUM.

Concordia Deo est gratissima, & nobis utilis.

DEUS ne sit acceptor personarum, ex sua recta iustitia, & infinita bonitate nullius personam respicit. Et quia aliud crederet, veritati Evangelicæ divi Matthæi refragatur. Non enim respicit personam humanam, & non est tibi cura de aliquo. Nihilominus, dum quando sacratæ Genesis quandam historiam considero, ab experientia me in alteram opinionem transferri sentio. Cain & Abel Deo libabant, hic e grege pecus, ille fructus terræ altari imposuit, Deus victimam Abelis habet acceptam; Caini vero hostiam recusat. Respexit Dominus ad munera Abeli, ad munera Cain non respexit. Hujus partialitatis hic causam inquiri, responderet Eucherius Abelem velut iustum, & innocentem magis participasse quid cælestis, quam terrestis, Cajeraum vero velut peccatorem, ac cælestium magis terrestis quam cælestis naturam habuisse. Sicut Cain sacrificium ex terra fructibus reprobatur, Abeli autem sacrificium ex ovibus, & earum adipe subjicitur: ut non viti testamenti fides ex innocentia gratia Deum laudans, veteris testamenti terrenis operibus antefertur. Abulensis causam dat, quod Abel maximam ovem e grege obtulerit. Obtulit de primogenitis gregis sui, quia primogenita sunt pinguiora & meliora alii. Sed Cain: Obtulit de fructibus terra scilicet de frugibus, sed de porribus & corollis, vel putrefactis. Tres alias causas adducere possem, sed ne prolixus sim, eas mitto, ac solum illam, quæ ad propositum tam meum quam hodierni Evangelii facit adfero. Inter Labanum, & Jacobum ob nonnullas dis-

ensiones orta fuit, nihilominus Jacob sacrificaturus, primo item componere cum socro voluit, ac fodere intro pitus immolavit. Immo lavit que vestimentis in monte, vocavit fratrem suum, ut ederent panem. Sed quid cause fuit, cum Jacob antequam litaret, adversario reconciliari voluerit? Cur prius cum Laban factus in 1, quam Deo sacrificet? respondet quidam modestus: Quia sciebat sacrificium conjugium cum reconciliatione proximi, maxime Deo placere, & ad id diffidere. Si Cain cum Abele, cui successerat, idem fecisset. Deus eius oblationem gratam habuisset, sed quia sic dicente Paulus Indignationem in animo contra fratrem gerat. Ideo Non respexit Dominus ad munera Cain. Nil ergo miri, quod hodie Salvator, et qui adversus proximum odium corde fovet, periculis immolet de pace tractet perfuadeat. Si offeris munus tuum ad altare, & recordatus fueris frater tuus, vade prius reconciliari fratri tuo. Quia si contra proximum quippiam mali in animo gerimus, (ut ait Palschal. Rabbertus) Munus Deo, quod placere offerre non possumus. Quam ergo concordia Deo sit grata & utilis nobis, hoc tractare poterimus. Et quia sermo est de concordia, de lieriat, prius ut ego sum brevis, vos attentius conveniamus, ordiamur.

PARS PRIMA.

Vade prius reconciliari fratri tuo.

2. Concordia: est unio appetituum diverjarum appetentium. Vel: Diverjarum cordium concilio.

Matth. c. 22.

Gen. c. 4.

Eucher. in Bibl. vet. PP. 10. f. 789. c. 2.

Abul. in c. 4. Gen. f. 45. col. 1. G. H.

bonitate simul in unum consensum convenientes. Et hoc unio, concordia ab Eymologia plurium eorum motuiter unitorum vocatur. Hinc Romanus, ut eam exprimeret, litam, cuius fides digni tercepti phosafci percerabant, ita ut nulla esset delinquentia, depingebat. Alii eam in caduceo Mercurij, ut in antiquis monetis videre est, concordiam designant, quia illo duos serpentes dimittentes paca vit, qui & idem in illo sunt depicti, hanc voluisse alludere. Hic idem credo: Concordia est unio, in rebus animarum, in dicitur quaedam unita complexio. D.P. Augustinus hanc doctrinam tradidit; Concordare cum alio, sicut tuo, nescio, quando via suatur, cum non suata fuerit, iudex resistat, et in iustis et carcer. Et si serueris adversario tuo bonam voluntatem, et cum eo consueris, pro iudice invenies partem, pro iustis iudex, Angelum tollentem in situ Averna, pro carcere paradysum. Et D. Hieronymus ad concordiam exhortatur dicens: Si contristaveris in aliquo fratrem tuum, satisfac illi, perge velociter ad reconciliatum proximum. Et non acquiescas in reconciliatum fueris fratri. Et nos cetos red- dit, ut dicit D. Gregorius, quod nihil est pretiosius Deo caritate dilectionis.

1. Et verè Deus quàm ipsi se sita concordia demonstravit. In principio mundi ob paucitatem personarum matrimonium inter fratres, & foro licitum fuit, ideo de Caino sic legitur. Cain uxorem suam. Sed quoniam fuit hæc corruptio. Fuit una ex fororibus eius, ut Abulensis, Iulianus, Methodius Martyr testantur. Hic cur Deus hæc matrimonia veterit scire velim. Si certum sit eum velle, quod vir, & uxor sint duo in carne una, id facilius ad effectum reduci posset, si fratres fororibus nuberent, cum enim ex eodem sanguine descendant, ac ejusdem sint animi, hoc modo inter conjugatos unio affectuum indissolubilis haberetur. Hanc causam cur Deus in mundi exordio huiusmodi connubia permitteret, Theodoretus assignat. *Ut in concordiam carere tanquam ex una radice florentes: hanc igitur de causam Deus ab initio permisit fratrum connubia.* Sed quia multiplicato genere humano inter homines discordia sunt exorta, ut illæ totaliter extirparentur, & concordia per matrimonium firmaretur, Deus non inter fratres, & forores, sed inter sanguine, & affectibus distitos conjugia iuri sancivit: sic Procop. *Cum hominum genus iam esset multum, & incredibilia sumptibus incrementa, huiusmodi connubia interdixit, tanquam fratres cum forore, volens eos, qui quondam ge-*

neris inter se discordant, iterum per consuetudinem ad concordiam pertinere.

4. Multa, grandia, & mysteriosa sunt beneficia, quæ populus ingratus à manu liberali nostri Dei recepit, & specialiter unum, quod Spiritus sanctus in Exodo scriptis consignavit, vobis ponderandum propono. Postquam populum Israeliticum cum iugo Pharaonis subdlexerat, & per mare rubrum sine discrimine duxit, hostili exercitu, qui eum insequeretur, undis meso, ad locum Elim, ubi duodecim fontes, qui aquam limpida, dulcem, chrysalinam fecerunt, eis paavit, eos deduxit: *Venerunt autem in Elim Israel, ubi erant duodecim fontes aquarum.* Elto in hac regione penuria aquæ esset, & tunc Abulensis Hebræi multi passi essent; Hebræi ambulantes per solitudinem frequenter pastebantur defectum aquarum. Nihilominus in hoc loco duodecim fontes invente vult. Et castrametati sunt iuxta aquas, ut sine labore eas haurirent manentes apud eas. Lyranus, ecce Deus, qui aded superfluitatem execratur, tot fontes, ut ad numerum duodecim pertingant, eis aperiat, interrogat, Annon sicut totus populus, esto adhuc numerosior, fuisset, cum aqua esset indeficiens, unus vel alter non sufficeret? Lyranus cum essent duodecim tribus, cuique tribus suum esse debere fontem, respondet: nam si omnes tribus ad unum, vel duos fontes accessissent, forsitan quod facile fieri potuisset, cum qualibet primas appetisset, aliqua discordia, quæ concordiam, quæ in exercitu dominabatur, inter eos suscitari poterat. Non ait Deus, ut pax in violabiliter servetur, & nulla his oriatur, cuiuslibet tribus suum fontem assignare volo. *Dantur duodecim fontes secundum numerum duodecim tribuum, & sic qualibet tribus habuit fontem suum per se, ne ex communi haurire dissentio inter tribus oriretur.*

5. S. Senex, & Patriarcha Jacob in Ægyptum, ut filii sui charissimi Josephi Protegis illatum regionum visitandi causa proficisci decrevit, iter aggreditur, & ad puteum quendam puteum iuramenti vocatum pertingens: *Veni ad puteum iuramenti*, ibidemque magno Deo sacrificans plures victimas obtulit. Hinc dicitur aut Chryso- st. ut dum aggredimur aliquod opus arduum, si illius velimus felicem successum, & adiutorium cælestem, ad gratiam Dei nobis esse recur- rendum: *Hec audientes dicimus quando quid fa- cturi, vel negotium aliquod incipimus, vel peragimus, iuramentum suscipimus, ut offeramus Domino sacrificium precum: & ejus adiutorium invocemus.*

Exod. cap. 25.

Abulens. Hebræi ambulantes per solitudinem frequenter pastebantur defectum aquarum.

idem ibid.

Lyranus in cap. 15. Gen. v. 27

Gen. c. 45.

D. Ioan. Chryso. ibid.

Abulens. Hebræi ambulantes per solitudinem frequenter pastebantur defectum aquarum.

idem ibid.

Lyranus in cap. 15. Gen. v. 27

Gen. c. 45.

D. Ioan. Chryso. ibid.

Abulen. Et si institutus aggedamur, imitantes illorum iustorum pietatem. Idem confirmat Abulen. In magnis rebus invocatum est divinum auxilium. Et consilium eius, id est Jacob cum tenderet in Mesopotamiam quasi aliquid magni aggressurus, scilicet peregrinari incipiens, Deum invocavit in Bethleem. Nunc manus aliquid instabat, scilicet mutatio sedium cum tota posteritate ad habitandum terram alienorum, magis ergo Deum invocare debebat. Hoc per transennam sit dictum. Juxta hunc puteum divina majestas Jacobo maxima benevolentia signa exhibuit, grandissima ei promissit, dixit ei, peregrerit in Aegyptum, se cum patrem plerumque generationum constituturum, se ei tam in aditu, quam in reditu semper adhaeritum, charissimi filii Josephum praesentia potiturum, in ejusque complexibus eum satis concessit.

Gen. c. 46. Ego sum fortissimus Deus patris tui, noli timere, de scende in Aegyptum, quia in gentem magnam faciam te tibi. Ego descendam tecum illuc, & ego inde adducam te revertentem, Joseph quoque ponet manus suas super oculos tuos. Hic cur in hoc loco Deus illi cor gratias praestet inquit. Cur haec illi non conceduntur dominante iter, vel itinere confectio in Aegypto, maxime cum post prolixum iter lassitudinis maximum levameo esse possent? pro intellectu hujus passus, illud, quod Moyse de Isaac Patriarcha, & Abimelech Palatino- rum rege narrat, observandum est. Inter hos duos nonnullae discordiae erant, sed dum sibi juxta hunc puteum occurrerent pacem interunt, eamque juramento stabiliverunt, se juramentum inter nos. Et ineamus factus, Et juraverunt sibi mutuo. Deus ergo, ut ostenderet, quam sibi accepta esset concordia ab illis duobus juxta puteum finita, Jacobo ibidem favores caelestes, ac divina promissa largiri voluit. Sic Glossa intellegaris: Meriti in loco concordia videtur Deus, Et sibi mandavit Deus benedictionem. Et quidam modernus id clarius explanat. Ibi aeternam sibi concordiam juraverunt duo potentissimi Principes Abimelech, & Isaac. Vbi ergo tanta concordia signa inter duos potentissimos homines darent, meriti se Deus alterius sibi latronem offerret, milleque benedictionibus illum replet.

Gen. c. 26.

6. Nec haec primae sunt vices, quibus Deus ob concordiam in Jacobum favores caelestes contulit. Hic sanctus Patriarcha cum pluribus annis patria extorris vagatus fuisset, itam Esau delinaturus, quam ob benedictionem ablatam in se conecit, ad domum paternam reverti decrevit. Hoc Esau subodoratus, ureum Isachaliter

Gloss. in terlinear.

Didac. Ponser. Tom. 2. in Evang. li. 12. c. 8. s. 12.

feriter, armata manu ei obvius processit, sed chorum Angelorum, qui excecum exhibebant ad eum trahit. Pervenit si obvius Angelus Dei, qui quos cum vidisset, ait, vasa Dei sunt haec. Quis agant isti Angeli? respondit: Jonas Aurelianus. Vbi quis nobis frequenter Angeli Dei auxilia praestant. Procopius Jacobo summis Angelos, quos in viam Dei incessit afflicta: Is qui per suam vitam, videlicet per viam, qui dixit ego sum via, qui obvius habet Angelos Dei. Sed meo seculo haec responsa causam non attingunt; cur enim magis potius, quam alias habuit sibi obvius Angelos, sanctus pater Ambrosius clarius pro omnibus aliis hunc modum dilucere videtur. Dum Angeli ejus oculis obijciuntur, quomodo fratrem pacare posset deliberabat, hinc fecum concordat. Placabo enim miseribus. Intervenit ad eum ablegavit, qui concordiam tractaret, ac munera ei misit. Ita ait Deus: Jacob tu impense concordiam mihi gratissimam diligis, & palatium Angelicas, quae te comitentur, & serviant, meritis. Perfectus enim, & fidelibus divina scientia perfusa, perfectus autem, qui cogitabat de reconciliatione fraterna, ita ut humilitate etiam invidiam, officium acquireret, miseribus quoque emendationem paraverit, cum tam plures injurias suscepisset & frater, & modo alias majores suscepisset, non aliam pariter, quam signa mansuetudinis, nil aliud cogitavit, quam obsequium obstringere injuriantem: hinc loquitur D. Hieron. Pulchre ad fratrem in uris invidiam, Angelorum se comitantium excipere choros.

7. Ex duobus factis, quae dicitur Lucas commemorat, quanto desiderio Christus concordiam in cordibus humanis regnare velit, cogitare possumus. Primum ergo narrat, non mentem, cui nostri Redemptoris aequitas satis cognita, ad eum accessibile, & favorem, quem maxime operatur rogitalle, nempè ut suum fratrem accedens jubere, eique nomine suo indicaret, se paternam hereditatem dividi velle; & ne alius his laboraretur, vclut aequus hujusce rei arbiter esse dignaretur. Magister hic fratri meo, ut devotas mecum hereditatem. Ille non solum votis ejus non annuit sed indignabundus pestifragit, ac datus vobis abigit, quis me constituit iudicem, & diriget rem inter vos? vel cito abi, vel alia loquere. Domine in negotis majoris momenti cunctis prompte gratiam praestare soles, & hinc gratiam licitam, & honestam negas duas respondebis ad hanc difficultatem sansem, affert. Prima est ad Christum arbitrium de rebus non pertinentibus, ideoque se huic negotio ingerere nonnullis.

hanc vult significat, illum et se rem per se iustum
 perire. male tamen à se eam perere, ut qui nec à
 Deo nec ab homine constitutus esset ad administran-
 dum quosque peribatur negotii. Mundum ha-
 bere ius iudicis: qui licet tam humiles dirimere, et
 pignus et debent. Iudicem se non negat constitu-
 tum, neque dicentem, sed super vos, inquit, iudicem
 sed de terra. Altera asserit eum à Christo
 obrogatum, quod cum descendisset in mundum
 tractaturus negotia caelestia, & spiritualia, ille
 est cogitaret, ut se intromitteret mundanis. Domi-
 num velut inuicem quod à negotio caelesti, ad quod
 illum à patre missus fuerat, interpellaretur, ad car-
 nales ac foridias curas, simulque docere suos volens,
 non oportere implicari negotiis profanis eum, qui
 ipse manus Apostolicum Et S. P. Augustini. Pete-
 rit ille mundum in terra hereditatis, in celo Do-
 minus offerat retiam.

8. Ex secundo facto, quod idem fieri Evan-
 gelista annotat, aliam resolutionem, non solum
 nominis ingeniosam, sed magis facientem ad
 propositum nostrum credo nos habituros. Pila-
 tus Christum ad Herodem duci iubet, remissi ad
 Herodem, qui et ipse Ierosolymis erat illis diebus.
 Eorum resonatur ad Herodem, ad quem nil per-
 tinet causa Christi? Absolutio, examen, senten-
 tia ad Pilatum, & non ad Herodem spectabat.
 Ergo hinc milioni Pilatus superferere poterat,
 quia speritus est, & hoc multo amplius, cum in
 puncto iudicis iudicium cautissime sit agendum.
 Ergo Pilato hanc resolutionem non à se, sed à
 Christo inspiratam, qui antequam moreretur,
 Herodem visitare voluit, credo. Nec id aliam
 ob causam, nisi quia Filius Dei discordiam, que
 inter illos duos versabatur sopientiam, & concor-
 diam stabilendam uti reipsa contigit, præ vide-
 bit. Et facti sunt amici Herodes, & Pilatus, nam
 antea inimici erant ad invicem. Et ergo causam,
 que perenni divisionem hæreditatis anouere no-
 uerant, quia affectum, & cordium dissonantiam
 ex illa nascituram, & concordiam fraternam
 tollendam videbat. Inter duos ergo fratres no-
 uerant præbere ansam discordiæ, sed inter Pilatum
 & Herodem se abstrum interposuit. Id meus B.
 in sermone à Cassia notavit. Non venit ad videndum, sed
 ad iudicandum. Et Joan. Anton. Abulens. Equidem, qui
 discordiam faciendam voluit iudex fieri, unionis, et
 concordie ad vocatus esse voluit, & que de causa
 à Pilato ad Herodem, et ab Herode ad Pilatum re-
 verti, bene facti sunt amici Herodes et Pilatus in
 illis diebus, nam antea inimici erant ad invicem. Et
 hoc factio Christus præceptum hodieci Evan-

geli executioni mandasse, se offerens nummus suum
 ad Altare, vade prius reconciliari fratri tuo; mihi
 videtur. Antequam enim seipsum in holocau-
 stum Patri æterno in ara crucis offerret. Pila-
 tum, & Herodem reconciliare voluit: Et facti
 sunt amici Herodes, & Pilatus, & nunc veniens
 offerens nummus tuum.

9. Servator Apostolis hoc præceptum satis
 quidem rigorosum, sed eò magis misericors
 dedit. Nolite portare aurum, neque argentum, ne-
 que pecuniam in zonis vestris, nummos vobis in
 tenere veto, & ne hinc præcepto obventis ca-
 vere. Domine venia tua mihi verbum loqui li-
 ceat, omnibus aliis interdicitis solam pecuniam
 illis relinqui debere, quia in omni motu maxi-
 me deseruit iudicio.

Quisquis habet nummos securam vigat aurum,
 Fortunamque suo temperat arbitrio.

Paschas Barbert. hoc responsum asserit. Ne for-
 te viderentur Apostoli magis lucri gratia prædicare,
 quam salutis humanæ, omnia subtrahit, que possunt
 esse scandala. Et necessaria concessit ex Evangelio,
 quatenus eorum nemo de crastino cogitare vide-
 retur.

10. Pardonas Alexander ab Alexandria mon-
 etis duos gallos concertantes incidisse refert. In
 nummo sculptere Pardonis duos gallos inter se pug-
 nantes. Omnium discordiarum radicem esse pec-
 uniam significare voluerunt Obolus. Hebræo
 sermone Gerach dicitur. Hoc derivatur à verbo
 Garach, quo secundum Oleastum nil aliud sig-
 nificat, quam misere lites, quia propter pecuniam
 solent homines litigare. Hinc licet Christus plu-
 rimas lites provenire à pecunia, ut concordia in
 Apostolis radicearetur, quoscunque nummos his
 interdixit. Nolite portare aurum, neque argentum,
 neque pecuniam in zonis vestris. Idem confirmat
 D. Ambrosius. Ob id misit Discipulos suos sine sac-
 culo, sine virga, sine pecunia, ut instrumenta discor-
 diarum, et incentiva lites eviperet.

11. Concordia unionis licet è contra discordia
 divisioni anititur. Hinc Christus ut unionem
 inter fideles conservaret, eos unire, & quamlibet
 divisionem abigere studuit. Uxor Zebedæi ma-
 ter Joannis, & Jacobi salvatorem adiit, instan-
 tissimam supplicam hanc gratiam ab eo impe-
 trare sperabat. Dixit ut sedenti in duo filii mei unum
 ad dexteram, et unum ad sinistram in regno tuo.
 Sed Christus gratiam denegavit. Nescitis quid
 postatis. Miror, quod hoc petas, impossibile est

Matth. cap. 10.

Lib. 6. in cap. 10. Matth.

Alexand. ab Alex. lib. 4. c. 15.

Oleaster cap. 27. in Levit.

S. Ambrosii lib. de to- siph. 13.

Matth. cap. 10.

v. 16.

Matth. cap. 10.

Paulus de Palat. in cap. 20.

Idem ibid.

Ioan. c. 10.

S. Math. cap. 27.

B Thom. a Vill. de Transfig. Dom. fol. 200. r. 2.

S. Marc. cap. 9.

S. Luc. c. 9.

te illam obtinere. Ut causam hujus repulse penetremus, in quo regno dextram, & levam petierit oblatere debemus. Paulus Palatius in regno Ecclesiastico asserit: *Jacobus & Joannes cupiebant in Regno Ecclesiastico principes esse summi.* Concessio hujus gratia, quam quales repugnantiam involvebat: Ecclesia ob unicum caput, cui omnes subduntur fideles, unica est. Si duo essent capita Joannes, & Jacobus, jam Ecclesia in duas partes divisa esset. Non, non, Nescitis quid petatis. Ne de divisione mentio fiat. Legitur veneranda Discipulorum mater de summo pontifice: *atque inter suos filios dividendo preces contexit, Apage, apage, qui unitatem Ecclesiae in duas partes secare vult, aliquid proponatur. Erunt unum ovile, & unus pastor. Nescitis quid petatis.*

12. Saluator tribus charioribus Discipulis Petro, Jacobo, & Joanni gratiam quandam praestare volens, eos in rupem Thaboram secum duxit, ut in eo iis artham gloriae, quae ad aliud tempus iis servabatur donaret. Praeterea duo principes legis Moyses, & Elias adfuerunt: Assumpsit Iesus Petrum, & Jacobum, & Joannem fratrem ejus, & duxit eos in montem excelsum, scilicet, & apparuerunt illis Moyses, & Elias. Petrus incredulitas illis delatus sibi a filio Dei communicatis summopere delectatur: *Forvet* (verba sunt Archiepiscopi Valentini) *intus gaudium, conceptumque non valet tenere sermonem; accepta igitur coepa sancti, inquit: Faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, & Eliae unum. Hoc factus est, hic stetit, hic cunctis vita nostra dies agamus, quid ultra queritur? inferiora cur ultra lustramus? sic enim totam ejus mentem praesentis candoris, & gloriae amor, & jucunditas occuparat, ut nihil aliud vellet, nihil aliud cuperet, & hoc sibi ad plenam felicitatem satus esse cogitaret. Sed vix prolatis his verbis: Faciamus hic tria tabernacula, umbes appareret, & Apostolos obfuscat, & instat cortice gloriam illam infiguere oculis eorum subdixit, *Adhuc eo loquente, ecce nubes lucida obumbravit eos.* Haec verba Petri de tribus tabernaculis privationem delictorum, quibus fruebantur, causasse videtur. Quomodo ut patrum sapiens ab Evangelista notatur, ideo dixit. *Non enim sciebat, quid diceret.* Accinit divus Lucas: *Nescitis quid diceret.* O miser Petre unicum verbum, quod te miseris involvit? tantum est dicere: *Faciamus hic tria tabernacula?* facti Scriptores hujus facti plures rationes assignant. Beatus citharus ob malam locutionem illa mala accidisse Petro autumat. *Sed non es te dignus locutus & Pe-**

*tra falleris, graviter falleris & pastor Ecclesiae, prout dicitur condendum est Evangelium, prius hominum g. dicitur eius erroris effusione retinendum est. prius alius dicitur eingeat, & dicitur quod tu non vis quatenus hoc gaudium potiaris. Ita ne sine certamine videris, sine victoria triumphator evades? quid meritis praemia praerogis? tunc solus mundi salutes, & gloriam populi silebis? tibi solo saluator afficit? & significat tibi, tibi caelestium margaritarum usuras. Raderetur Petrum alius neglectis sui proprio commendo intendisse, quod superiores maxime debeceat, asserit. Nec enim aliquid cogitare de his videtur Petrus, in quibus charitas quam maxime commendabatur. Vere illustres repositiones sed can Oignes acu solutionem hujus difficultatis tangit: in monte Thabor omnes illa personae simul aderant, sed Petrus tribus tabernaculis se jungere in tres partes voluit. Idcirco, quoniam le argumentabatur a conjunctione divisa. *Tibi unum, Moysi unum, & Eliae unum.* Noluit lucis obumbravit eos. Concludo cum Origene: *Properavit autem Iesus esse tria tabernacula, unum pro Iesu, alterum Moysi, aliud Eliae, quod non eos capiente tabernaculo in quo omnes simul consistere deberent: forsitum & in hoc malum operatur diabolus per eum, qui nesciebat quid loqueretur, nolens esse simul IESUM, Moysen & Eliam, sed separare eos ab invicem trium tabernaculorum obtentu quod fieri non poterat.**

13. Ne vobis displicet N. si ad finem discipulus approprias ad principium creationis mundi revertar. Omnia opera producta ut bona a Deo approbata fuerit. Lucem creat bellum, ut vellet generosus miles phalangibus splendorem tenebras pelletet, ac dissiparet, quae in facie bysili castrametabantur. *Fiat Lux.* & videtur quod esset bona. Postea aquas loco speculati collinxit, & ne enim ius se diffundentes tenuerunt inundarent, terminis illas reclusit, & circumdando eas limitibus litiorum conformiter ad artem naturalem eas mata nuncupavit. Et quamvis hoc sit si dicitur, tamen ut bonum illud probavit. *Et vidit Deus, quod esset bonum.* Terra divinis nutibus patens herbis fructifera, quamlibet cum semine proprie speciei, ac floribus odoriferis produxit, ut illa homini vestem, hi ornamenta praebere. Praeterea protulit plantas, ut haec brachia Eosphora extendendo donato fructuum hominum tantum homagium praestarent. Res, quam Deus bonam censuit. *Et vidit Deus, quod esset bonum.* In scenam universi duas illustres personas lo-

Item de Ionam innumera caterva stipatas stellam
 quod dicitur voluit, ut una diei, altera noctis
 dicitur praesertim, & ut officii eorum esset, an-
 tu praesertim profere, tempora moderati, distingue-
 re amicos. Et vidit Deus, quod esset bonum. In
 videribus mare creavit cete, ac alios pisces im-
 mensez zoolis. Aquae ergo gemellam prolem
 piscium sicut quosdam in undis natantes, &
 gemulas aves per aërem volantes produxit.
 Terra non ferax est, ad nutum creatoris fecun-
 daret fetas sylvestres protulit, & in momento
 egredere eras campis superbum percurrit leonem,
 equum cursu, cervum saltare, arietes concentra-
 tos boves pascuati, canelos genua flectere, canes
 manant, emidum fugere leporem, malitiosam se-
 dibere vulpem, leonem figere gressus elephan-
 tem, odiferam pantheram longum anima-
 tum possit se duere agmen, & ovem manifestis
 pecus in gramine quietere. Et vidit
 Deus, quod esset bonum. Quodlibet itaque opus
 productum statim velut bonum proclamatum
 fuit. In fine sextae diei videns opera creata, ea-
 que celebrans non solum illa bona, sed multum
 bona iudicavit. Vidit Deus cuncta, quae fecerat,
 & vixit valde bona. Quam praecellentiam ha-
 buerunt opera, ut audire mereatur prius sexta
 die, & non ante valde bona? an forte non sunt
 aeterna eadem creata, quae nunc maxime sunt.
 An forte his aliqua contigit Physica, vel moralis,
 vel perfectio substantialis, vel accidentalis ad-
 dita est? non. Cur ergo sexta die sum valde bo-
 na? non. Resset in nobis omne dubium, vel tunc
 Antra creaturas vidit Deus scissim, & divinis
 animas ab altera distinctam, sed sexto die omnes
 simul oculis divinis sunt objectae. Hanc difficul-
 tatem movet quidam modernus: Si in singulo-
 ram creaturam solum distam est: Et vidit Deus
 quod esset bonum, cur non addit: Et vidit Deus
 cuncta quae fecerat, & erant valde bona? quid
 nonne amplius habent creatura: ut eae valde bonae
 agerent? & pro responso adducit doctissimam lau-
 dantem Patrum Augustini, & Hieronymi: *Phi-*
lip. ad divus Augustinus omnia nominata sunt, addi-
ta non est, valde bona, meliora sunt simul omnia,
quam quilibet singula. Et concludit sanctus
Hieronymus: Omne secundum Philosophos san-
ctum habet bonitatis, quantum habet unitatis pro-
portio in eorum nominibus, vidit Deus cuncta quae fe-
cerat, & erant valde bona. O sanctam unitatem!
o beatam concordiam! o felices si imperurba-
rum illam servemus.

triumphanti conformari debet. Quis porro vo-
 luntatum concordiam in illa sublimi, ac caelesti
 Hierusalem regnare ignorat? hinc beatus Tho-
 mas Archiepiscopus Valentinus: *In hac beata*
conformitate, & amore, & amantibus distincti sunt,
sed in dissolubili nexu beatitudinis glutinati, ut dis-
jungunt non possint, aut invicem discordare, nulla dis-
crepantia voluntatum, neque tantillum unius dis-
cordat ab altero, sed quod unus vult, volunt omnes,
o beatam republicam tam unanimem, tam con-
cordem, divina voluntas omnium voluntatum u-
na, & sola regula est, & in o impossibile est discor-
de. Qui ergo proximo est infensus, & actu in ara
sacrificat; Relinquat munus suum ante Altare, &
vadat reconciliari fratri suo, & tunc veniens offerat
munus suum.

15. Deus immortalis, Verbum aeternum, ut ex-
 titparet discordiam, & concordiam cordibus hu-
 manis inferebat quid non fecit? & caelo in terram
 descendit, ut inter Deum & hominem, hunc, &
 Angelum, carnem, & spiritum per peccatum discor-
 dantes pacem componeret, ergo amplectamini
 concordiam, amate unionem, ac non omnem, sed
 solam illam quae virtuti innititur Deo esse gra-
 ram advertite. Frares in vindicta adversus Iose-
 phum convenerunt. Pharisaei, & Scribes in sena-
 tu, quo Christum morti destinatum confesse-
 runt. Usurpator fures, ut furentur, conveniunt
 haeretici, ut ob sint Ecclesiae, & fidelibus. Sed haec
 concordia est abominabilis, & detestanda, quae
 crimina spectat. Concordia christiani debet fo-
 veri a charitate, a virtutibus, & utilitatem proximi,
 gloriaeque Dei spectare debet.

16. Quid vobis prodest discordia, & quid con-
 cordia obicit dicitote. Imo totum contrario modo
 se habet. Quid namque jucundius quam concor-
 dia? quid molestius, quam discordia? ait Archiepis-
 copus Valentinus. Date domum, in qua uxor,
 maritus, ac filii conveniunt, an non erit parady-
 sus, & contra si discordia pedem inferat, averius
 erit. Dicit id, qui hoc probat. *Si uxor maritus, &*
idem ibi. filii, atque domi est in concordia sunt, quid est do-
 mus illa nisi parady sus? si autem e contra discordia
 est inter eos, quid est aliud nisi infernus? quot dama-
 na a bellis, quae filii sunt discordiae proveniant
 considerate. Fluvii inundantur sanguine, montes
 replentur cadaveribus, opes profunduntur, urbes
 desolantur, populi perduntur, agri diruntur,
 fugum succedit penuria, fames miseris torquet,
 quos serro, ac morti sursupit. Et tandem has
 miseras inevitabile flagellum peltis sequitur. Er-
 go amemus concordiam: *Vade prius reconciliari*
fratri tuo. O 7. Quid

B. Thom. a Vill. ubi supra fol. 319. col. 2.
D. Iean. 37.
B. Thom. a Vill. ubi supra fol. 319. col. 2.
Idem ibi.

14. Quantum est possibile, Ecclesia militans
 Paletti Demicalae.

7. Quid de illo dicemus, qui fratri reconciliari non vult? vivit in continuis suspicionibus, semper est inquietus, de nocte non dormit, de die non quiescit. Millies per horam cor illi palpitat, timori continuo foedere est junctus, frons arboris, quae moverat, unicum folium vento agitarum eum conternat, quia inimicum adesse suspicatur, qui inopinato vitam sibi adimat. O Deus quam stans est hic miser? o quam vita infelix. O vitam (dixit ille Praeful qui concordiam semper in luogrege servavit) miseram, & laboriosam. Nonne recte vobis videtur, & merito illa omnia pati, qui placidam concordiam recusabit? vade, vade prius reconciliari fratri tuo, & tunc venies, offeres munus tuum. Nam nos certos reddit D. Joannes Chrysostomus. *Vbi concordia non est, nec oratio exauditur, nec oblatio suscipitur, quia nec ibi est Deus, ubi discordia nominatur.* Et quia sermo est de concordia, omnes concorditer nemine excepto stipem erogate, interim illi omnes unanimiter vos rogant, & Deum precabuntur, ut vobis mercedem repenset. Quiescamus.

idem id. fol. 310. col. 2.

D. Ioan. Chrysost. in cap. 5. Matth.

ALTERA PARS.

18. Concordia animorum, quam sit proficua superfluum esse quod probem credo; sed quia in principio fidem dedi, promissis stabo. Non omne jucundum bonum, & e contra non omne bonum jucundum, sed datur bonum non jucundum, & jucundum non bonum. Pœnitentiae, jejunia, mortificationes sunt bonae, quia sunt meritoriae, & venae imperatoriae sed non sunt jucundae, imo pœnales, ac durae. Voluptates mundanae sunt jucundae, sed non bonae, quia animae damnationem procurant. Peccatum non est bonum, nec jucundum, sed pessimum & molestissimum. Hinc sunt qui illud deplorant. *Lassari sumus in via iniquitatis, ambulavimus vias difficiles.* Sola concordia est bona, & jucunda, si Archiepiscopo Valentino fidem præbeamus. *Bonum, & jucundum est charitas sola; hoc privilegium quippe soli charitati reservatum est, ut cum sit non solum bonum, sed maximum omnium bonorum, sit quoque jucundissimum; omnis quippe alia virtus pœnam habet annexam.*

Sapient. cap. 5.

B. Thom. à Vill. ubi supra fol. 318. col. 1.

19. Multae aliae sunt causae, quae nos movere debent, ut eam inviolabiliter servemus. An res sit in orbe quam præferamus vitae & sanitati?

Bona dicebat Nicostatus valetudine nullam mihi videtur ornamentum, aut monie presignis, hioc teste Lactio felix proclamatus fuit. Quia nonagesimo octavo aetate sua anno qua excessit incolens, atque in segete sine orbe. Pons si quis ignorat sanitatem dependere à concordia humorum, & qualitatibus. Sane non videtur esse aliquid, quam dispositio quadam, quae ex humido, & frigido, & calido, vel natura, vel artu beneficiis agit, ut composito consistat. Ea concordiam. Quod si naturam turbas. In discordiam. Et quid sequitur? Ipsam sanitatem everris.

20. O quam delectabilis non est multos, etiam ipsi Tygidi jucunda est. Huc temperant futores ita, animos, turbatos sedati, accubantem dolorum mitigat; hinc Pharo: Voces perferuntur. Hinc suaves, innatam deserunt voluptatem. Sed nonne, ex quo formati, nisi ex consonantia filium, ut vocem, ac iustitiam creatorum; non sine causa. Nonophon eam hoc titulo decoravit. Maximam civitatis bonum est concordia, sine qua neque bene gubernatur, neque domus recte administrari potest. Athenienses inuicem civitatis concordiam coalescere putavit. Civium inter ja concordiam, quorum more firmus est monumentum. Agellum interrogatus, cur Spartani civitatem minus concingent, respondit: Nullo quoniam mentem rationem esse quam virtute civium contentum. Scipio Patrici Africano quærenti cur Numidae civis non remitterent. Tresius princeps Celorum dicit: Concordia civitatis, discordia exitum præbet. Severus Imperator motu proximus, de hoc se gloriabatur. *Mortuus hoc dixit, rempublicam accepit ubique turbatam, paratam etiam Britanniam relinquere.*

21. Si perfectio teste Philo sopho sit illa: Cuius nihil deest: quis illam mortalium in omni genere non optet? porro hanc in rebus distinctis non reperiri sciatis. Theologi ob soluta ut essentia, & attributa, & relativa ut patentes, filiatione, & actio activa, & passiva in divinis assigant. Sed hæc est differentia, quod absoluta dicantur perfectio simpliciter simplicem, relationes vero perfectio ad perfectionem, & imperfectio præfinita. Sic cum divo Thoma docet Cajetanus. *Beatus Cyprianus nec perfectionem dicit, nec imperfecti nem, aliquem in se vel imperfectio esset in Deo, vel una persona haberet aliquam perfectionem, quam non haberet alia. Certe, non dicat quidquid nihilominus velit Cyprianus, & p. 94. c. 1.*

quos pro se citat. Ratio cur absoluta di-
 can perfectionem simpliciter simplicem iuxta
 Theologos hac est, quia neque realiter, ne-
 que formaliter inter se, & ab essentia distin-
 guantur. Sed quia relationes distinguuntur
 realiter, ideo secundum se praece non dicunt
 perfectionem. Nunc arguo à fortiori: si in
 divinis ubi datur distinctio realis, non repe-
 ritur perfectio, vel si illa, quae distinguuntur
 realiter non dicunt perfectionem, quanto magis
 id verum erit in creatis, quae sunt divisa, & dif-
 ficilia? hinc dicebat sanctus Pater Bernardus:
*Perfinitas, ubi perfectio, casari numeri perfectionem
 non habent.* Quomodo ergo Christianus praesu-
 mat esse perfectus, si à proximo corde, ac volun-
 tate distat? sed Deus, qui nos vult perfectos, ad
 concordiam exhortatur: *Vade prius reconciliari
 fratri tuo.*

21. Hostium, quos habemus infensissimus
 est demon, qui teste divo Petro: *Circuit qua-
 rens quem devoret.* Ut omnem viam huic
 precludamus ne nocent, & ut eum in fugam de-
 mus, dum fistulosus, & indignabundus nos
 vult invadere, nullam medium est efficacius
 concordia, Saul dicit spiritu avaro vexabatur;
Requirit ab eis spiritus nequam. Mentem ejus
 conturbabat, corpus lacerabat, viscera torque-
 bat, nec momento illi quietem praebat, sono
 cithara maximum affundendum solamen Pala-
 tium suadebant. *Iubeat Dominus noster, & servi
 tui, qui coram te sunt, quaeant hominem scien-
 tium psallere cithara, ut quando arripuerit te spiri-
 tus malus, psallat manu sua, & levius ferat.* Ex
 omnibus citharadis selectus fuit David? hic co-
 tum regis silitur, digito pererrat fides, caesque
 leniter tactu explorat, & eas tam suaviter per-
 cussit, ut ipsa aula saltare videretur. Inimicus
 crudelis, qui pacifice in corde Saulis quiescebat,
 dum organicos numeros, fidum suaviterem per-
 cipere, tremens, & confusus à Saule recessit.
*Perterritus David citharam, & spiritus malus
 recedebat ab eo.* Magis res, quod demon
 glaudes plumbeas, vel ferricas, quae boatu stre-
 pitoso ad igne violenter propelluntur è cavo
 montium ad conspectum formidandatum pha-
 laegum contra se armatarum consterneret; ni-
 hilominus ad fides citharae subigatur, ac sono
 harmoniae in fugam concitatur. *David, verba
 hanc Divi Thomae Villanovani, cithara per-
 sonante Saulis obsessum animum deiecit; mira*

*res, musica fugatur diabolus, & qui iuxta senten-
 tiam Iob, sagittas reputat quasi pedes, lapides funda
 viri, velut stipulas spernit, deridet etiam vibrantem ha-
 gram, & durissimos malleos pro nihilo pendit, ad ci-
 thara sonitum tremefactus recedit. & quem nulla
 vis superat, superat harmonia.* Sed stupor cecidit,
 sonus ille suavis ex concordia fidium, quorum
 nec una dissonabat ab altera formatus fuerat. Si
 ergo demon retretractus & eiecitus à concor-
 dia fidium fugat; quomodo à cordibus, ac
 voluntatibus hominum concordibus non fuga-
 bitur?

23. Et reconciliatio, quae nobis non commo-
 da affert? Jacob è Mesopotamia domum rever-
 titur. Esau, ut supra audivistis, cum in ejus
 pectore necdum rancor sopitus esset, quem ob
 benedictionem sibi ablatam incendit, armata
 manu ut eum trucidet, ei occurrit. Conveni-
 unt, & Esau pro eo, quod furorem re ipsa offen-
 detur, fratri reconciliatur, eum affectu com-
 plectitur, collo stringit, & osculatur, & ut
 pacem stabilitam testentur, muneribus se invi-
 cem donant, & affectus variis modis demon-
 strant. Sed verba, quibus Jacob alloquatur E-
 sau, audite: *Vidi faciem tuam, quasi viderem
 vultum Dei.* Expolitores ea variis conceptibus
 illustant. Divus Chrysostomus ait. *Hoc mag-
 ni obsequii gratia dictum est à iusto, ut, & cum
 demulceret, & ad fraternam benevolentiam du-
 ceret.* Abulensis: *Quia Iacob valde timebat
 Esau, ut eum placaret, dixit, se gavisum fuisse
 in visione ejus quasi videret Angelum Dei.* Pagnin-
 us illa sic legit. *Ac si viderem faciem Angeli.*
 Olearius: *Adverte quam proba voluerit palpato
 verbum fratrem, duo enim sunt qua maxime so-
 lent hominem flectere, scilicet munera, & lau-
 des, quibus nunc sanctus Iacob utitur in fratrem.*
 Cajetanus hoc concordiae attribuit, quae quan-
 tumvis Esau esset sceleratus, & impius, & repro-
 bis adscriptus, tamen ut fratri foedere junctus
 est, vultum ejus in Angelicum, quasi spiritus di-
 vinitatem mutavit. *Suscipe quae munus meum
 quamvis opulencia abundet, quia non offero tibi ad
 subveniendum indigentia, sed tanquam Deo, seu,
 Angelo cui offertur in signum venerationis, ego enim
 in signum illius tibi offero.*

24. Sed quae damna è contra non causat dif-
 cordia? de discordibus illud Christi de Juda
 dici potest: *Melius illi erat si natus non fuisset.*
 Quid Rebecca uterum ferens de duobus filiis
 concertantibus dixerit recordemini. *Si sic mihi
 fuissemus*

Gen. c. 33.
 10as.
 Chryso.
 Abulens.
 Pagnin.
 Olear.
 Cajetan.

Esau
 Iacob

Gen. 25. futurum erat, quid necesse fuit concipere? Quae Gutericus Abbas sic illustat. Sed cum sese colliderent parvuli discordes in utero Rebecca, quia prius oraverat, ut conciperet. *A. longique si sic, inquit, futurum mihi erat, quid necesse erat concipere? si de aliquo nostrum fratres sic conqueri conigerit, vixera matris nostrae. id est Ecclesia. timore ne melius fuisset, si conceptus homo ille non fuisset. Audite Historiam.*

Plut. in praecept. polit. philo. 25. Leo Bizantius Athenas de pace cum civibus acturus ablegatus est: statuta erat exigua: senatum peroratus intrat. Ad visum hujus

pigmæ quilibet effunditur in risum. Quid sit Leo, meam parvitatem ridetis? Quid ergo faceretis, si uxorem meam vobis conspiceretis diceretis, quæ vertice vix genia mea attingit, vos iudicetis. Sed scitote, quod concordēs omnia sedes, sed discordes tota domus non capiat, & unum ē nobis duobus exire est necesse. Ex hoc civis quam utilis sit concordia, noxia discordia, didicistis, & reconciliati sunt. Idem vos hodie facite, dum Saluator nō sibi fatisciat, & vobis utilitas inde proveniat, id præcipit dicens: *Vade prius reconciliari fratri tuo.*

DOMINICA SEXTA POST PENTECOSTEN.

Miserere super urbem, quia ecce iam triduo sustinent me, nec habent quod manducent. D. Marc. cap. 8.

ARGUMENTUM.

Ostenditur quam magna sit Dei misericordia, & quod magis inclinetur ad effectum misericordiae, quam ad rigorem iustitiae.

SI princeps semper fulminet ferro iustitiam, ac rigorem adhibet suppliciorum, traducitur ut inhumanus, & crudelis, corda subditorum feritate armat & civitati subinde refractantur, & rebellant. Nemo monstrum crudelitatis gloriam imperii obfuscat, dum uxorem veneno, matrem ferro, magistrum incisione venæ extinxit, & patriam igne destruxit. Mithridatus unico rigido epistolo octuaginta milia Romanorum enecari iussit. Ptolomæus matri caput, ac pedes proprii filii dono dedit. Claudius morte triginta senatorum, ac trecentorum nobilium nuptias cum Agrippina celebravit. Cajus Caligula Romanis unicum jugulum optasset, ut unico ictu omnes jugulare posset. Rex Cambyses iudicem pelle exui fecit, ac tribunali in quo succellurus erat filius, illam superindui iussit. Rex superbus Aegypti ob illapsum scypho mustam, hominem ferretio inferri voluit. Idcirco horum Imperatorum crudele dominium plus acerbatis, quam diuturnitatis habuit. Politica principi clemen-

tiam suadet, ac rigorem, & asperitatem dehortatur. Clementem animo, vultu placidum, ore salubri doctem principem esse docet sit ergo clemens, pater mansuetus & pius. R. d.olphon Imperatorem mihi ad piam rigoris sepe percontuit. Severum & immittentem fuisse me aliquando pœnituit, lenem, & placidum nunquam. Forlan consilio inlites Senece. Nihil lum docet magis clementia quam principem. Et de clementiam gem observans imperialem: Clementia docet principem, timorem, & amorem se conciliatum magis potius clementia quam rigore creditur Theodosius Imperator filio succedenti hoc monuit reliquit.

Sis pius in primis, nam cum vincamur in omni Munere, sola Deo aequa clementia notu.

Dicto Antonii Pii: Melius servare vitam, quam occidere mille, & potæ se conformare voluit.

Sis piger ad poenas, princeps ad praemia celer, Quisque doles quoties cogit esse ferax.

Officina Teatoris.

Tranquil.